

## A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Sebők Imre ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Horváth Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen, tartozás megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. március 25. napján kelt 20.P.24.282/2006/19. számú ítélete ellen, az alperes részéről 20. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

### í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, az alperes beszámítási kifogásának részben helyt ad, ennek megfelelően feljogosítja a alperest, hogy az első fokú ítéletben meghatározott marasztalási összeg költségeire, kamatára és maradvány esetén a főtartozásra 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint tőkét és annak 2004. február 1. napjától 2004. december 31. napjáig évi 11%, 2005. január 1. napjától a kifizetés napjáig a minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát beszámíthassa.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helyben hagyja.

Az alperes által a felperes javára fizetendő részperköltség összegét 290.600 (kettőszázkilencvenezer-hatszáz) forint és 67.000 (hatvanhétezer) forint + ÁFA összegre szállítja.

Kötelezi a felperest, hogy az alperes javára 15 napon belül fizessen meg 25.000 (huszonötezer) forint + ÁFA fellebbezési eljárási részperköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg 210.000 (kettőszáztízezer) forint fellebbezési eljárási illetéket, míg az alperest, hogy felhívásra fizessen meg 150.000 (százötvenezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

## Indokolás:

A felperes keresetében lejárt lízingdíj, időszaki kamat, értékbecsrlési díj, a felmondásig esedékessé vált késedelmi kamata és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kérelme indokául előadta, hogy jogelődje, az A. Rt. és az alperes között 2000. június 8-án lízingszerződés jött létre az alperes által kiválasztott 3 db síkkötőgép tárgyában. Állítása szerint az alperes az esedékes fizetési kötelezettségének határidőn belül nem tett eleget, ezért a felperes a 2004. január 7-én kelt nyilatkozatával a lízingszerződést azonnali hatállyal felmondta. A felperes közlése szerint a Shima Seiki SES 234 FF 7G típusú síkkötőgépet - melyet a felmondást követően 2004. június 16-án vett birtokba - 2005. december 18-án a perben nem álló T. Kft. részére értékesítette 1.000.000 forint + ÁFA vételárért, mely összeggel az alperesi tartozást csökkentette.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. 4.500.000 forint + ÁFA elmaradt vételár, valamint 1.500.000 forint + ÁFA elmaradt haszon, összesen 6.000.000 forint + ÁFA erejéig beszámítási kifogást, ezt meghaladóan pedig további kárigényt terjesztett elő a felperessel szemben. Másodlagos kérelmében - amennyiben a bíróság a beszámítási kifogását teljes egészében nem találja helytállónak - a Ptk. 340. §-a alapján kármegosztás alkalmazását kérte. a beszámítási igény feletti követelésrészt a felperes károsodásban közreható magatartása miatt kérte elutasítani. Beszámítási kifogása indokául előadta, hogy a perben nem álló E. Kft. a lízingszerződés felmondását követően, 2004. január 15-én a felperes felé írásban a Shima Seiki SES 234 FF 7G típusú síkkötőgép vonatkozásában 4.500.000 forint + ÁFA vételárra tett ajánlatot, melyre a felperes választ nem adott, majd a síkkötőgépet a későbbiekben hivatkozott vételi ajánlatnál lényegesen alacsonyabb áron értékesítette. Szerinte a felperes a kötőgép értékesítése során kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, nem járt el kellő gondossággal, és az ebből eredő kárát a felperesnek kell viselnie. Hangsúlyozta: a felperes a síkkötőgép lefoglalásával, indokolatlan raktározásával lehetetlenné tette, hogy a gépen a továbbiakban termelő munka folyjon. Állítása szerint a H. Kft-től 10 millió forint összegű megrendelése volt, melyből 1.5 millió forint haszna származott volna.

A felperes az alperesi beszámítási kifogás elutasítását kérte. Előadása szerint az E. Kft. 2004. január 15-i vételi ajánlatról nincs tudomása, a nevezett Kft-től csupán a 2005. június 1-jei vételi ajánlatot ismeri, azonban az ez alapján készült adásvételi szerződést a Kft. érdekmúlásra tekintettel nem írta alá. Közlése szerint a felperes a Hpt. 77. § (1) bekezdése alapján kizárólag írásban fogadhat el ajánlatot. Állította, hogy a lízingtárgyat kereslet hiányában csupán az általa közölt értéken tudta értékesíteni. Kiemelte: a síkkötőgép a felmondást követően 2004. június 16-áig alperes birtokában volt, azt módjában lett volna használni, mivel azt a felperes nem fóliázta le, nem foglalta le. Álláspontja szerint az alperesi követelés nem alkalmas

beszámításra, jelen esetben pedig az alperes által kért kármegosztás számára teljes egészében értelmezhetetlen.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 8.118.355 forintot, valamint 8.434.566 forint tőke után 2004. január 8-tól 2005. december 17-ig járó és 7.184.566 forint tőke után 2000. december 18-tól a kifizetés napjáig járó, a mindenkor jegybanki alapkamat kétszerese szerinti késedelmi kamatot és 974.098 forint perköltséget. Az elsőfokú bíróság a csatolt okiratokra figyelemmel elfogadta a felperes pontosított kereseti kérelmében foglaltakat, ezért ennek megfelelően az elmaradt díjak és járulékai erejéig marasztalta az alperest. Megítélése szerint a beszámítással érintett alperesi követelés beszámításra alkalmas, ugyanis az alperesi igény a felperes követelésével egynemű, pénzben kifejezhető, lejárt követelés. Utalt a Ptk. 4. § (1) bekezdésére, mely értelmében elvárható lett volna a felperestől, hogy a lehető legmagasabb áron értékesítse a kötőgépet. Az elsőfokú bíróság azonban tértivevény, feladóvevény vagy faxjelentés hiányában nem tartotta elegendő bizonyítéknak a vételi ajánlatot tartalmazó perbeli faxmásolatot és az annak tartalmát és elküldését megerősítő **XX** - az **E. Kft.** ügyvezetője - tanúvallomását az **E. Kft.** által 2004. év január 15-én tett 4.500.000 forint + ÁFA piaci áron tett vételi ajánlatának bizonyítására. Az elmaradt haszon igazolására előterjesztett bizonyítási indítványt az elsőfokú bíróság mellőzte, mivel az Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF) VIII. fejezet 4. pontja értelmében az alperes a felmondást követően a lízingtárgyat jogszerűen nem használhatta. Ezért az ezen a címen előterjesztett beszámítási kifogást a bíróság a továbbiakban nem vizsgálta. Mindezekre tekintettel az alperesi beszámítási kifogást az elsőfokú bíróság hitelt érdemlő bizonyítékok hiányában elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezéssel élt, melyben annak megváltoztatásával a beszámítási kifogásának helyt adó döntés meghozatalát kérte. Kérelme indokául előadta: szerinte **XX** tanú vallomásával bizonyította, hogy az **E. Kft.** 2004. januárjában vételi ajánlatot tett a lízingtárgy megvételére 4.500.000 forint vételárért. Megítélése szerint a bemutatott faxmásolat és a tanú vallomása a beszámítási kifogás jogalapját bizonyította, ezért a kármegosztás alkalmazásának a lehetősége fennállt. Kiemelte, hogy az elsőfokú eljárásban előterjesztett bizonyítékokkal szemben a felperes ellentétes bizonyítást nem ajánlott fel és arra a bíróság sem kötelezte. Álláspontja szerint a faxon feltüntetett dátum is igazolja, hogy a vételi ajánlat nem utólag készült és életszerű, hogy az a felperes részére elküldésre is került. Kérte ismételten **XX** tanú meghallgatását, valamint a felperes ügyintézőjének, **XY**-nek a meghallgatását is beszámítási kifogása és védekezésének megalapozásához.

A felperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a releváns tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg, azonban az abból levont következtetése az alperesi beszámítási kifogás tárgyában részben téves, így e tekintetben az érdemi döntése sem helytálló.

Az elsőfokú bíróság nem fogadta el XX tanúvallomását az alperes által a 4.500.000+ÁFA összegben érvényesített beszámítási kifogás bizonyítására, figyelemmel arra, hogy a 2004. január 15-én kelt vételi ajánlat megküldésére vonatkozó dokumentációt (tértivevényt, ajánlott küldemény feladóvevényét, faxjelentést) a tanú felhívás ellenére nem csatolt. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az alperes a vételi ajánlatot tartalmazó faxmásolattal és XX tanúvallomásával minden kétséget kizáró módon bizonyította, miszerint az E. Kft. 2004. január 15 napján 4.500.000 forint + ÁFA összegű vételi ajánlatot tett a Shima Seiki SES 234FF 7G típusú síkkötőgépre. XX tanúvallomásában előadta, hogy az E. Kft. 1994 óta a Shima Seiki típusú kötőgépek kizárólagos importálója és szervizelője Magyarországon. 2004 év elején az E. Kft. piaci áron, azaz 4.500.000 forint + ÁFA vételáron visszavásárolta volna a tőle vásárolt síkkötőgépet az alperestől. Előadta, hogy az ajánlatot írásban tette, amely faxon került megküldésre. Közölte, hogy a felperestől a vételi ajánlatra választ nem kapott. Közlése szerint 2005 év közepén - a piac összeomlására visszavezethető ok miatt - csupán nettó 1,5-2 millió forint + ÁFA összegű vételi ajánlatot tett, azonban ezen ajánlatától - az ő vevője visszalépése miatt - elállt. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a perbeli bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdésére figyelemmel - reformatórius jogkörében eljárva - felülmérlegelte és az aggálytalan tanúvallomást ítélezése alapjául elfogadta és igazoltnak találta, miszerint az E. Kft. 4.500.000 + ÁFA összeg vételár megjelölésével a perbeli kötőgépre a felperes felé vételi ajánlatot tett, mely a felperes részére megküldésre került.

A peres felek között 2000. július 08. napján kötött lízingszerződés nem szabályozta a lízingtárgy értékesítésének feltételeit, így e vonatkozásában az ÁFSZ VIII. 4. pontjában foglalt rendelkezés az irányadó. Ezen rendelkezés értelmében a lízingbevevő a felmondás kézhezvételétől kezdve a lízingtárgyat nem használhatja, továbbá köteles azokat azonnali hatállyal a társaságnak vagy megbízottjának a társaság által megjelölt ésszerű időpontban és helyen átadni a hozzájuk tartozó összes dokumentummal és az egyéb tartozékokkal együtt. A visszaszolgáltatás során a XI. fejezet rendelkezéseit is alkalmazni kell. A szerződés felmondása esetén a visszaadott lízingtárgyat a társaság értékesíti. Az értékesítésből befolyt eladási ár a társaság igazolt költségeinek levonása után csökkenti a lízingbevevő tartozását a társaság felé.

Az ÁSZF.XI. fejezet 6. pontja kimondja, miszerint a visszavett lízingtárgyat a társaság a lízingbevevő hozzájárulása nélkül jogosult az általa meghatározott áron értékesíteni, másnak lízingbe adni, illetve egyéb módon hasznosítani.

A felperes az alperestől 2004. június 16-án visszavett lízingtárgyat 2005. december 18-án kelt szerződés szerint 1.000.000 forint + ÁFA összegű vételár ellenében

értékesítette. Figyelemmel arra, hogy az E. Kft. vételi ajánlatára a felperes választ nem adott, a lízingtárgyat az ajánlattevőnek nem értékesítette, ezért az alperest az E. Kft. által tett vételi ajánlat és a 2005. december 18-i értékesítésből befolyt vételár különbözete vonatkozásában kár érte.

A Ptk. 318. § (1) bekezdése értelmében a szerződésszegésért való felelősségre, valamint a kártérítés mértékére a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kártérítés mérséklésének - ha a jogszabály kivételt nem tesz - nincs helye.

A Ptk. 339. §-a alapján aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 4. § (1) bekezdése szerint a polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően, kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni. A Ptk. 4. § (4) bekezdése kimondja: ha ez a törvény szigorúbb követelményt nem támaszt, a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat.

A Ptk. 277. § (4) bekezdése szerint a felek a szerződés teljesítésében együttműködésre kötelesek. A kötelezettnek a szerződés teljesítése érdekében úgy kell eljárnia, ahogy az az adott helyzetben elvárható, a jogosultnak pedig ugyanilyen módon elő kell segítenie a teljesítést.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a felperes a lízingtárgy értékesítése során az idézett Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdése, a Ptk. 277. § (4) bekezdésében foglaltakat megsértve járt el, mikor az E. Kft. árajánlatát - amely megközelítette a felperes által megbízott szakértő által meghatározott piaci árat - nem fogadta el, hanem később a lízingtárgyat ettől a vételártól lényegesen alacsonyabb vételáron értékesítette harmadik személy részére. Mindezekre figyelemmel a hivatkozott jogszabályhelyekre figyelemmel a felperes kártérítési felelőssége a lízingtárgy értékesítésével kapcsolatban fennáll. A másodfokú bíróság az alperest ért kár összegét 3.500.000 forintban állapította meg, tekintettel az E. Kft. által tett 4.500.000 forint + ÁFA összegű vételi ajánlatra és az értékesítés során befolyt 1.000.000 forint + ÁFA összegű vételárra. Az eljárás során bizonyítást nem nyert, hogy a vételár ÁFA terhe költségként merült volna fel, ezért a vételár költség ÁFA-tartalmának megfizetésére a felperest a másodfokú bíróság nem kötelezte.

A Ptk. 360. § (1) bekezdése értelmében a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes.

A Ptk. 211. § (1) bekezdése szerint aki szerződéskötésre ajánlatot tesz, ajánlatához kötve marad, kivéve, ha kötöttségét az ajánlat megtételekor kizárta. A (2) bekezdés

rendelkezése szerint távollevőnek tett ajánlat esetében az ajánlati kötöttség annak az időnek elteltével szűnik meg, amelyen belül az ajánlattevő - tekintettel az ajánlatban megjelölt szolgáltatás jellegére és az ajánlat elküldésének módjára - a válasz megérkezését rendes körülmények között várhatta.

Az E. Kft. 2004. január 15-én ajánlatát tanúvallomással bizonyítottan telefax útján megtette, így az a feladás napján megérkezett a címzetthez. Megkívánható, hogy a telefax útján tett ajánlatra a címzett is hasonló módon válaszoljon, és ehhez igazodik a kötöttségi idő is. A másodfokú bíróság mérlegelte az ajánlat elfogadásának megfontolásához szükséges időt, így álláspontja szerint a válasz megérkezését az ajánlattevő 15 napon belül várhatta. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a megállapított 3.500.000 forint kártérítés összege után a kamatfizetés kezdő időpontját 2004. február 1. napjában állapította meg. A késedelmi kamat mértéke 2004. december 31-ig évi 11%, 2005. január 1-jétől a 2002. évi XXXVI. törvény 5-6. §-a által megállapított Ptk. 301. §-a alapján úgynevezett „ugráló kamat”.

A Ptk. 296. § (1) bekezdése értelmében a kötelezett a jogosulttal szemben fennálló egynemű és lejárt követelését - ha jogszabály kivételt nem tesz - a jogosulthoz intézett vagy a bírósági eljárás során tett nyilatkozattal tartozásába beszámíthatja. A (2) bekezdés értelmében a beszámítás erejéig a kötelezettségek megszűnnek. Ezen jogszabályhelyre hivatkozással helyes az elsőfokú bíróság álláspontja, miszerint az alperesi követelés a tartozása beszámítására alkalmas, ezzel a másodfokú bíróság is egyet ért.

A Ptk. 293. §-a értelmében ha a kötelezett kamattal és költséggel is tartozik, a fizetett összeg az egész tartozás kiegyenlítésére nem elég, azt elsősorban a költségre, azután a kamatra és végül a főtartozásra kell elszámolni.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság feljogosította az alperest, hogy a felperesi követeléssel szemben 3.500.000 forint és kamatai összegű követelését beszámítsa. A felek a teljesítés során az alperes által beszámítandó összeget a Ptk. 293. §-a alapján kötelesek elszámolni.

A másodfokú bíróság - osztva az elsőfokú bíróság okfejtését - az elmaradt haszon címén előterjesztett 1.500.000 forint + ÁFA összegű beszámítási kifogást teljes mértékben alaptalannak találta. Az alperesi állítás szerint a perbeli időszakban az alperesnek a H. Kft-től 10 millió forint összegű megrendelése volt, melyből 15% haszna, azaz 1,5 millió forintja származott volna, mely a síkkötőgép lefoglalása következményeként elmaradt. Az ÁSZF VIII. 4. pontja értelmében a lízingbevevő a felmondás kézhezvételétől kezdve a lízingtárgyat nem használhatja. Figyelemmel arra, hogy a lízingszerződés felperes általi felmondására az alperes szerződésszegő magatartása - a díjfizetés elmaradása - miatt került sor, az alperes felperesi jogellenes magatartás hiányában alappal nem igényelheti a síkkötőgép leállításából eredő esetleges veszteségét. A másodfokú bíróság megítélése szerint a lízingszerződés felmondása során a felperes jogellenes magatartást nem tanúsított,

erre az alperes nem is hivatkozott, tehát a Ptk. 318. § (1) bekezdése és a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján kártérítési kötelezettség a felperest nem terheli. Mindezekre tekintettel helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, miszerint az alperes elmaradt haszon címén előterjesztett kárigénye nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben megjelölt tanúk meghallgatását - utalással a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltakra - mellőzte.

A másodfokú bíróság mindezekre figyelemmel az első fokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve a fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a rendelkező részben írtak szerint határozott.

A másodfokú bíróság perköltség tárgyában a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján pervesztesség-pernyertesség arányában határozott. A felek jog képviselőjének munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg. A felek az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket - szintén a Pp. 81. § (1) bekezdésére figyelemmel - pervesztességük-pernyertességük arányában - a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az állam javára kötelesek megfizetni.

Budapest, 2009. október 15.

Dr. Lizák Tibor sk.  
a tanács elnöke

. Molnár Ágnes sk.. Merőtey Anikó sk.  
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Dankó Zsuzsanna  
írnok